

ρήνης και πατέρα του μέλλοντος αιώνας, προφητεύει περί του Προδρόμου, ότι ο Χριστός την δύναμιν θ' ἄρῃται ἀπ' ἐαυτοῦ, ὅτι θ' ἄχθῃ ὡς πρόβατον ἐπισφαγήν ἂν καὶ θά εἶναι ἀναμάρτητος καὶ θά σταυρωθῇ ἀφ' ὁμοιωμένως μαστιγωθῇ, ἐμπυτυθῇ, κολαφισθῇ, ρυπισθῇ ποτισθῇ χολὴν καὶ ὄξος, ἐνδυσθῇ κοκκίνην γλαμύδα ἐμπαικτικῶς ὡς βασιλεὺς κλπ. Ἐπειδὴ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ὡς ἱστορικὸς περιγράφει τὰ κατὰ τὸν Χριστὸν ἀποκαλεῖται πέμπτος Ἐθαγγελιστής. Ὁ Μιχαίας 700 π. χ. ἔτη προλέγει τὸν τρόπον καὶ τόπον τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἀβδακούμ 600 π. χ. ἔτη προλέγει τὴν ἐν φάτνῃ γέννησιν Του. Ὁ Ζαχαρίας 500 π. χ. ἔτη προλέγει τὴν προσκύνησιν τῶν Μάγων καὶ θριαμβευτικὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰσοδὸν Του. Ὁ Δανιὴλ 550 π. χ. διὰ τῶν περιφρήμων του 70 ἐβδομάδων ὀρίζει ἐπακριβῶς τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως καὶ σταυρώσεως. Ὁ Μαλακίας 500 π. χ. ἔτη προφητικῶς ἀσχλεῖται μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου. Ὁ Ὠσηέ 400 π. χ. ἔτη προλέγει τὴν τριήμερον ἀνάστασιν καὶ τὴν εἰς Ἄδου κάθοδόν Του. Καὶ τέλος ὁ Ἰωὴλ 400 π. χ. ἔτη προφητεύει τὴν κάθοδον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀς ἀρκεσθῶμεν εἰς ταῦτα μόνον ἅτινα ἀποδεικνύουν σαφέστατα ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπῆρξεν ὡς ἥλιος γύρω ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐστρέφοντο ὡς πλανητικὸν σύστημα τόσοι ἔξοχοι τῆς ἱστορίας νόες. Ἀπασαι αἱ προρρήσεις αὐταὶ ὡς γνωστὸν ἐξεπληρώθησαν θευματικῶς μέχρι κερκίας ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Χριστοῦ. Πάντες οἱ προφῆται ἀνωθεν ἐμπνεόμενοι ἀποδίδουν θεῖαν δύναμιν καὶ ἰδιότητάς εἰς τὸν Χριστόν, ἀλλὰ δὲν τὸν καλοῦν ρητῶς Θεόν, ἔνα μὴ ὁ σκληροτράχηλος Ἰουδαϊκὸς λαὸς παρεξηγῶν τοῦτο στραφῇ πρὸς τὴν εἰδωλολατρείαν. Διὰ τὸν αὐτὸν ἀκριβῶς λόγον ἀπηγορεύθη εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ κτίσουν καὶ ἕτερον ναόν, τὸ δὲ μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος συνεικασμένως διευτυπώθη ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ. Εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγράφησαν ταῦτα ἐκ συνειδητοῦ ἀπὸ τῶσους ἀνθρώπους, δικαστῶν χαρκατήρων, ἀνακτῶσεως, κοινωνικῆς τάξεως, ἐκ διαφόρων μερῶν καὶ κατὰ διαφόρους ἐποχάς καὶ συνθήκας; Εἶναι δυνατόν νὰ ἦναι εἰκασίαι ταῦτα ἅτινα ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνονται παράδοξα, ἀπίθανα, πρωτοφανῆ, καὶ ταπεινωτικά διὰ τοὺς γράφοντας καὶ τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν; Ἡ περὶ Μεσσίου ἰδέα παρὰ τῇ λαῶν δὲν ἦτο τελείως διάφορος; Εἰκασίαι εἶναι τὸ ὅτι θὰ γεννήσῃ μία Παρθένος, ὅτι θ' ἀναστῇ τις ἐκ νεκρῶν κλπ; Τί συμφέρον εἶχον νὰ εἶπουν ταῦτα; Μήπως οἱ πλείστοι δὲν ἐθυσιάσθησαν ὑποστηρίζοντες ταῦτα; Μήπως δὲν ἦσαν εὐκατάστατοι, μορφωμένοι, στρατηγοί, βασιλεῖς κλπ. ὥστε νὰ μὴ ἀποβλέπουν εἰς δόξας, τιμὰς, πλοῦτην, ἀξιώματα; Οὐτὲ ἡ ὑπόνοια ὅτι οἱ Χριστιανοὶ παρέφθειραν τὴν Π. Διαθήκην εἶναι δυνατὴ, καθ' ὅτι ἀνέκαθεν μέχρι σήμερον ἡ Θεία Πρόνοια ἐνεπιστεύθη ταύτην εἰς τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἀσπονδοτέρους τοῦ Χριστοῦ ἐχθρούς. Διατί ἔκτοτε οὐδεὶς περὶ Μεσσίου προφητεύει; Διατί εἰς οὐδένα ἄλλον ἐπηλήθευσαν ταῦτα; Διατί ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἀναμένει ἄλλον Θεάνθρωπον ἔκτοτε; Πῶς νὰ ἐξηγηθῶν ταῦτα; Ὡστε κατ' ἀνάγκην ἐν ἐκ τῶν δύο συμβαίνει, ἢ ὁ Χριστὸς εἶναι τῷ ὄντι Θεάνθρωπος ἢ ἡ ἀνθρωπότης ἡ π. χ. ἦτο παρὰφρων ὡς ἀναμένουσα Θεάνθρωπον Σωτήρα. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ δεῦτερον ἀδύνατον νὰ συμβαίῃ ἄρα συμβαίνει τὸ πρῶτον κατ' ἀνάγκην.

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ

Ἡ κοσμοϊστορικὴ περίοδος ἦν διερχόμεθα, ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ κόσμου ἀπὸ τῶν κόλπων τῆς ἐκκλησίας καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν ἀνευλάβεια τῶν κατὰ συνθήκην ὁπαδῶν τῆς ἐμβάλλει τελευταίως εἰς σοβαρὰς σκέψεις πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὸ μέλλον καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ κόσμου.

Ἐκ τούτου ὀρμωμένη ἦ ἐν Φιλαδέλφειᾳ τῆς Ἀμερικῆς Μεθοδιστικῆ Ἐπισκοπιανῆ Ἐκκλησία καὶ θέλουσα νὰ βολιδοσκοπήσῃ καὶ πληροφορηθῇ κατὰ προσέγγισιν τὰς ἀντιλήψεις αἰτινες ἐπικρατοῦν σχετικῶς μὲ τὴν ἐκκλησίαν εἰς τὰ διάφορα κοινωνικὰ στρώματα ὑπέβαλε 39 ἐρωτήματα εἰς 1000 ἄτομα ἀντιπροσωπεύοντα ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα. Αἱ ἀπαντήσεις ἦσαν φυσικὰ ποικίλου περιεχομένου ὡν αἱ σπουδαιότεραι ἐκτὸς τῶν καυστικῶν καὶ δεικτικῶν ὑπῆρξαν αἱ ἑξῆς:

Εἰς ἐξ αὐτῶν (ἐμπορος) ἀποδίδει τὴν αἰτίαν τῆς ψυχρότητος τοῦ λαοῦ εἰς τὸ ὅτι οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας δὲν διδάσκουν μόνον τὸν Ἰησοῦν καὶ τοῦτον Ἐσταυρωμένον. Ἄλλος Ἐπισκοπικὸς νομίζει ὅτι πταίει ἡ παρατεταμένη λειτουργία τῶν Προτεστάντων. Ἄλλος καὶ δὴ κληρικὸς συγγραφεὺς λέγει ὅτι μόνον ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἀνεύρῃ τὰς ἀνάγκας τῶν λαῶν καὶ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς τότε θὰ κατατῆ ἡ κυριαρχοῦσα τοῦ κόσμου δύναμις. Κάποιος δικαστὴς ὡς αἰτίαν τῆς ἀπωλείας τοῦ γοήτρου τῆς Ἐκκλησίας νομίζει τὸ ὅτι ἔπαυσεν νὰ εἶναι ἐπιθετικῶς χριστιανικῆ. Κάποιος ἀρχηγὸς μιᾶς ἑργατικῆς ὀργανώσεως ἀποδίδει τὸ τοιοῦτον εἰς τὸ ὅτι αὐτὴ ἔπαυσεν νὰ ἐξασκῇ τὸν οὐσιωδέστερον προορισμὸν τῆς ἦτοι τὴν φιλανθρωπίαν. Ἄλλος ἀποδίδει τὴν αἰτίαν εἰς τὸ ὅτι ὑπάρχουν ὑπὲρ τὰς 200 αἰρέσεις καὶ ὁ κόσμος ὑπέστη σύγχυσιν αἱ δὲ ἐνέργειαι καὶ διαβολαὶ τῶν προπαγανδῶν παγώνουν τὸν κόσμον. Ἄλλος ἀποκαλεῖ ταύτην ὡς τὸ πολιτικώτερον οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν καὶ ἠθικὸν κεφάλαιον τοῦ κόσμου. Ἄλλος ὡς τὸ θεμέλιον πάσης ἠθικῆς καὶ παντὸς προηγμένου πολιτισμοῦ ἀλλὰ ἡδὴ δὲν ὄρᾳ ἱκανοποιητικῶς. Καὶ ἄλλοι ἄλλως.

Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ κόσμος κατὰ μεγάλην πλειοψηφίαν ἐξακολουθεῖ νὰ πιστεύῃ ὅτι πολλὰ κοινωνικὰ προβλήματα δύναται νὰ ἐπιλύσῃ ἐκκλησία ἂν οἱ λειτουργοὶ τῆς ἐνεργήσουν ὡς πρέπει καὶ πολλὰς πληγὰς νὰ ἐπουλώσῃ ἂν οἱ ὁπαδοὶ τῆς δεῖξουν τὴν δέουσαν αὐτοθυσίαν καὶ δραστηριότητα. Ὁ δὲ θελήσουν ἄρα γε;

Η ΑΓΙΑ ΠΟΛΙΣ ΒΗΘΛΕΕΜ

Ἡ πρώτη θεανθρωποδόχος αὕτη πόλις Βηθλεὲμ κειμένη ἐπὶ δύο λόφων πρὸς Ν. τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπέχει 1 1/2 ὄρων ἀπὸ αὐτῆς. Εἶναι δὲ μία τῶν ἐνδοξοτέρων πόλεων τῆς ὑψηλοῦ διαδραματίσασα σπουδαιότατον ρόλον ἐν τε τῇ Ἰουδαϊκῇ καὶ χριστιανικῇ ἱστορίᾳ. Αὕτη ἀνεφάνη πατρίς καὶ γενέτειρα πολλῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ὡς τοῦ προφητάνακτος Δαυὶδ καὶ ἄλλων, ἰδίᾳ ἔμως ἡ πρώτη ἐνδοξος κοιτίς τοῦ θεανθρώπου Σωτήρος τῆς ἀνθρωπότητος. Αὕτη ἀριθμεῖ σήμερον περὶ τὰς 10 χιλ. κατοίκων πάντων σχεδὸν χριστιαν-

νων πλὴν μωαμεθανῶν τινῶν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀστυλοῦνται εἰς τε τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν ἰδίᾳ δὲ εἰς τὴν κατασκευὴν κεμβολογίων, στρυῶν καὶ ἄλλων κρισπολιτικῶν ἀντικειμένων. Ἐντὸς ταύτης ὑπάρχει καὶ τὸ ἅγιον σπήλαιον τὸ ὅποιον δεικνυθῆναι ἐκ Α. πρὸς Α. ἔχει σχῆμα ἐπιμήκους ὀρθογωνίου μήκους 12,40 μ., πλάτους 3,90 μ. καὶ ὕψους 3 μ. Ἄλλ' ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ χριστιανισμοῦ αἰῶνων ἐπὶ τῶν ἱερωτάτων τῆς Παλαιστίνης προσκυνημάτων ἐπετελοῦντο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Ἱεροσολύμων μεγαλοπρεπεῖς τελεταὶ μεταξὺ τῶν ὁσίων διεκρίνοντο αἱ ἐν τῇ Π. Ναφ τῆς Ἀναστάσεως, ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἡ ἐπὶ τῆς ἁγίας Πιῶν, καὶ ἡ ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει Βηθλέεμ. Αὐταὶ περισθεῖσαι διὰ τῶν αἰῶνων μέχρις ἡμῶν πανηγυρίζονται σήμερον μετὰ τῆς αὐτῆς καὶ μεζονος ἐτι ἐπιθλητικότητος καὶ μεγαλοπρεπειᾶς. Πρὸς Α. τῆς ἁγίας πόλεως Βηθλέεμ καὶ ἐπὶ κατωφεροῦς τόπου κεῖται τὸ ἐξ ἑλαιῶν, συκῶν καὶ ἀμπέλων κατάστυον καὶ τερπνότατον χωρίον τῶν Ποιμένων, Μπετ-Σαχόρ (=οἶκος ἀγραυλοῦντων). Δέκα δὲ λεπτὰ Β. Α. αὐτοῦ ἐν γρακτικῇ κοιλάδι εὐρίσκειται ὁ τόπος ἐνθα κατὰ τὴν ὑπερῶν καὶ θελαν Γέννησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰ μακάριος ἐκεῖνοι ποιμένες κυλάσσοντες κυλακὰς τῆς νυκτὸς ἤκουσαν παρὰ τοῦ Ἀγγέλου τὴν εὐερότυνον ἀγγελίαν «ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτὴρ» καὶ τὸ ἐμβατήριον τῆς στρατιᾶς τῶν ἀγγέλων ἄσμα «δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Ἐν τῇ μέρῃ τούτῳ ἔγθα κεῖται τὸ σπήλαιον τῶν ποιμένων ἢ Βασιλειμήτωρ Ἑλένη Ἰδρυσε τὸ πρῶτον Ἐκκλησίαν μεγαλοπρεπῆ ἐν τῇ Ι. τούτῳ Σηλήαφ κατὰ τινὰ παράδοσιν ἐτάφησαν τρεῖς ἐκ τῶν μακαρίων ἐκεῖνων ποιμένων, τῶν ἐλθόντων εἰς τὸ τῆς Βηθλέεμ ἅγιον τῆς Γεννήσεως Σηλήαφ καὶ προσκυνησάντων τὸ Πανάγιον Βρέφος Ἀπέχει δὲ τὸ χωρίον τοῦτο τῆς Βηθλέεμ ἡμισέλιον ὄρων πεζῇ.

Α.

Ο ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΠΟΤΑΜΟΣ

Ὁ ἐνδοξότατος οὗτος καὶ κυριώτατος ἐν Παλαιστίνῃ ποταμὸς ἐν τῇ ὁσίῳ σπουδαιόταται καὶ ἱερώταται σκηνᾷ τῆς Π. καὶ Κ. Διαθήκης ἐτελέσθησαν σχηματίζεται ἐκ τριῶν παραπόταμων τῆς Παντάδος τῆς Δάν καὶ τῆς Χασθεῖας. Οἱ παραπόταμοι οὗτοι ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Σαμακωνίτιδα λίμνην ἐξέρχονται αὐτῆς καὶ σχηματίζουν τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. (Ἰορδάνης = Ἰάρδεν = καταπίπτειν μεθ' ὀρμῆς· οὐχὶ δὲ Ἰδρ καὶ Δάν καθὼς τινὲς νομίζουσι). Οὗτοι οἱ παραπόταμοι δύο ὥρας μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐνώσεως τῶν σχηματίζουν τὴν ἱστορικωτάτην Τιβεριάδα· θάλασσαν ὀπίθεν ἐξερχόμενος ὁ Ἰορδάνης καὶ διαρρέων τὴν ὀμύνημον κοιλάδα ἐκβάλλει εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν. Τὸ μήκος τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ τῶν πηγῶν μέχρι τῆς Τιβεριάδος θαλάσσης υπολογίζεται ὅτι εἶναι 220 χιλιόμετρα. Ἀπὸ δὲ τῆς Τιβεριάδος θαλάσσης μέχρι τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης εἶναι 104 χιλιόμετρα. Τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ὅσον προχωρεῖ πρὸς τὰς ἐκβολὰς του τόσο ἰσχυρότερον γίνεται. Τὸ ἀπέναντι τῆς Ι. Μονῆς τοῦ Προδρόμου τμήμα τοῦ Ἰορδάνου εἶναι τὸ ἱστορικώτερον καὶ σημαντικώτερον μέρος, καθότι ἐκ τοῦ μέρους ἐ-

κείνου ὡς προσφοριώτερον διήλθον οἱ Ἰσραηλιταὶ τὸν Ἰορδάνην, ὅπως κατακτήσωσι τὴν ῥέουσαν μέλι καὶ γάλα γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ἐνταῦθα εἶχον στήσαι τὴν ἀνακηστικὴν διωδεχάλιθον στήλην. Ἐνταῦθα ἠκούετο ἡ ἱερά καὶ μυστηριώδης φωνὴ τοῦ ὁσώντος ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Ἐνταῦθα τέλος ἔλαβε χόρων τὸ μέγα κοσμοϊστορικὸν γεγονός ἦτοι τὸ ἅγιον τοῦ Θεανθρώπου Σωτῆρος ἡμῶν βάπτισμα. Ἐπὶ τῆς ἀπέναντι τοῦ μέρους τούτου ὄχθης κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀνηγέρθησαν ναοὶ μεγαλοπρεπεῖς ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ τῶν περιστάσεων καταστραφέντες. Τὸ ταξείδιον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἰορδάνην γίνεται δι' ἀμάξης ἐν διαστήματι 6 ὥρων.....

Α.

ΣΠΑΣΜΩΔΙΚΑ ΗΜΙΜΕΤΡΑ

Εἶδμεν πρὸ ἡμερῶν εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι κατηγορήσθη κάποιος νομισχέδιον σχετικῶς μετὰ τὴν φοίτησιν τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κινήματογράφον. Ἐἴναι καὶ τοῦτο μίᾳ σπασμωδικῇ ἐνέργειᾳ τῆς πολιτείας γενομένη ἐξ ἀκοριῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις πολυχρότου κινήματογραφικοῦ δράματος τῶν παιδῶν. Ἐγίνε ἵνα φανῇ ὅτι κατὰ κάμνει καὶ ἡ πολιτεία καὶ καθησυχάσῃ τὴν ἐξεγερθεῖσαν κοινὴν γνώμην ἕως ὅτου ὁ πέπλος τῆς λήθης τὸ καλύψῃ καὶ τοῦτο καὶ περιπέτῃ καὶ πάλιν εἰς γάρχην καὶ λήθησιν καὶ κοινωνία καὶ πολιτεία. Ἄλλ' ἐν' ἣ ἔπρεπε κατὰ σοβάρων ἢ ἀποφασισθῆ ὑπὸ τῆς πρὸς τοῦτο συσταθείσης ἐπιτροπῆς ἀπερασίσθη ἅπλως τὸ ἐμποδισθῆ ἢ φοίτησις τῶν μικρῶν ἀνευ κηδεμόνων εἰς τοὺς κινήματογράφους κλπ. Ἄλλ' εἶναι τοῦτο ἐφαρμοσίμους; Ἡ πείρα μᾶς διδάσκει ὅχι! Καὶ διατὶ ἐμποδίζει τὰ μικρὰ μόνον; ἵνα ἀποφευχθῆ ὁ τυχὸν νέος σωματικὸς κίνδυνος; Ὅχι θεβαίως διότι παντοῦ διαμελίζονται ἀθρώως καὶ διατρέχουν κινδύνους παιδιὰ καὶ γέροντες. Διὰ τὰ ἀποφευχθῆ ὁ ψυχικὸς θάνατος; ἀλλ' οἱ μεγάλοι δὲν διατρέχουν τοιοῦτον κίνδυνον; Διατὶ δὲν ἀποφασίζει τὰ ἐκκαθάρσιν τὴν κόπρον τῶν κινήματογραφικῶν ταινιῶν καὶ τὰ ἐπιβάλλει σεμνὰς, φυσικὰς, διδασκαλικὰς, καὶ ἐξυψωτικὰς τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας; Διατὶ κατακεῖται διαρκῶς εἰς ἡμιμέτρα;

Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Φίλοι μου! ὁσάκις ἔρχεται κάποιος ταχυδρόμος καὶ σὰς εἶρει ἐπιστολὴν ἢ νέα ἀπὸ πολυαγαπημένον σας πρόσωπον, τί κάμνετε; Προσέχετε νὰ ἴδῃτε ἂν ὁ ταχυδρόμος εἶνε ὠραῖος, ὑψηλὸς γραμματισμένος ἢ ὅχι κλπ. ἵνα κανονίσῃτε ἂν πρέπη ν' ἀνοίξῃτε καὶ ἀναγνώσῃτε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ προσκελινοῦ προσώπου σας ἢ ἀκούσῃτε τὰ περὶ αὐτοῦ νέα; Ὅχι θεβαίως! Ἄλλὰ σπεύδετε μὲ εὐγνωμοσύνην νὰ ὑποδεχθῆτε τὸν ταχυδρόμον καὶ νὰ τὸν περιποιηθῆτε καὶ ἀμέσως ν' ἀνοίξῃτε τὴν ἐπιστολὴν κλπ. Τὸ ἴδιον δὲν συμβαίνει καὶ μετὰ τοὺς ἱερεῖς κλπ. πρόσωπα καὶ περιστάσεις δι' ὧν ὁ Θεὸς ἐπικοινωνεῖ μεθ' ἡμῶν; Πῶς φερόμεθα ἐν προκειμένῳ; Ἐὰν τύχη ὁ φορεὺς μιᾶς ἀληθείας νὰ μὴ ἦνε ὅπως πρέπει, πρέπει ν' ἀπορρίψωμεν καὶ αὐτὴν τὴν σωτηριώδη ἀλήθειαν καὶ νὰ περιφρονήσωμεν τὸν εὐεργέτην μας ἔστω καὶ ἂν οὗτος διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἢ τοὺς ἄλλους δὲν εἶνε ὅπως πρέπει;